

νακάμψαντες εἰς τὰ ἴδια, ἐξώκειλον εἰς ἀδικαιολόγητον εὐρωπαιότητα. Ἐκτοτε τὸ μικρὸν τῶν Εὐρωπαϊῶν ἐμπόριον ἐνηργεῖται μόνον εἰς τὰ παράλια λαθραίως πως καὶ μετὰ μεγίστων ἀπολαυτικῶν καὶ κινδύνων· μόνη ἡ Ἀγγλία ἔχει προνομίων τινῶν, φυσικῶς τῷ λόγῳ δὲν ἔλειψαν νὰ ἐγκαταστῶσιν οἱ πρόξενοι πράκτορες καὶ οἱ πρόξενοι εἰς τοὺς κυριωτέρους λιμένας, ὡς τοῦ τοῦ Μογαδώρα Κ. Κάστενσεν καὶ τὸν ἐν Ταγγέρῃ πρὸ ἐτῶν παρεχόμενον γενικὸν πρόξενον Κ. Δρόμμωνδ Χαίη. Περιηγηταὶ ἡμεῖς δὲν ἔλειπον ἐκ διαλειμμάτων νὰ ἐπισκέπτονται μεταφισσαμένοι μέρη τινὰ τῆς χώρας περιεργείας χάριν ἢ καὶ διὰ ἐμπόριον.

Ὁ γράψας τὴν διατριβὴν ταύτην συνέπεσέ ποτὲ ἀναχωρῶν ἐκ Ἀλεξανδρείας διὰ τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ ἐνὸς ἀτμοπλοίου τῆς ἐταιρείας Παπᾶ-Γιάννη, νὰ ἐλλιμενισθῇ ἐν τε τῇ Ἀλγερίᾳ καὶ Ταγγέρῃ πρὸς ἀποβίβασιν 400, καὶ ἄλλων 300 Ὀθωμανῶν προσκυνητῶν τῆς Μέκκας, οὓς παρέλαβε τὸ πλοῖον ὅπως μεταβιβάσῃ αὐτοὺς εἰς τὰ ἴδια. «Αἱ κακουχίαι, λέγει, καὶ αἱ στερήσεις τῶν πιστῶν τούτων ὁπαδῶν τοῦ Μωάμεθ ἦσαν ἀπερίγραπτοι, διότι τοῦ πλοίου ὄντος βαρέως φορτωμένου ἠναγκάζοντο νὰ ἐνδικαιτῶνται ἐπὶ τὸ καταστρώματος, νὰ κατακλίνωνται δὲ ἔχοντες τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ ἄντὶ μεγάλης χλοίνης ἢ καλύμματος. Ἐπὶ τούτων ἀπέθανον καθ' ὁδὸν μεταξύ τῆς τρίτης καὶ δεκάτης ἡμέρας μὴ θέλοντες συμμεθέξωσι τῆς ζωϊκῆς τροφῆς τοῦ πλοίου, ἢ ἄλλου τινος θάλασσης καὶ τούτων ἡ τελευταία ἦτο γυνή, ἣτις πρὸ δύο ἡμερῶν ἀπέθανε ἀπώλεσε ἐν αὐτῆς τέκνον· τὰ πτώματα τῶν ἀτυχῶν πάντων ἐπιβλήθη ῥίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ὡς πᾶν σημεῖον ζωῆς ἐξέλειπον ἀμέσως βυθιζόμενα, μόνον δὲ τὸ πτώμα τῆς μητρὸς ἐπὶ πλοῖον χρόνον ῥιφθὲν, ἔπλεεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μέχρις οὗ δὲν ἐφαίνετο πλέον, τοῦ πλοίου διανύοντος δέκα καθ' ὄραν μίλια. »

Ἀφικουμένων εἰς Ταγγέρην, ὁ προμνησθεὶς καὶ ἐκεῖσε διατριβῆς πρόξενος τελεσθείσης τῆς καθάρσεως τοῦ καταστρώματος ἐπιβιβάθη κέφθη τὸ πλοῖον, προσκαλέσας ἡμᾶς τοὺς ἐπιβάτας καὶ τὸν πλοίαρχον εἰς τὴν ζηράν. Πορευόμενοι πρὸς τὸ προξενικὸν μὲν